# FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT GEORGES COSMAS

föredraget den 4 februari 1999 *

Innehåll


I — Inledning ..... I - 2239

II — Tillämpliga bestämmelser ..... I - 2240

A — Gemenskapsrättsliga bestämmelser ..... I - 2240

B — Nationella bestämmelser ..... I - 2241

III — Bakgrund ..... I - 2242

IV — Tolkningsfrågan ..... I - 2242

V — Svaret på tolkningsfrågan ..... I - 2243

A — Tolkningsfrågans upptagande till sakprövning ..... I - 2243

B — Prövning i sak ..... I - 2244

a) Den rättsliga kvalifikationen av avgiften mot bakgrund av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget ..... I - 2244

b) Avgiftens förenlighet med artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget ..... I - 2254

VI — Förslag till avgörande ..... I - 2265


## I — Inledning

1. Tribunal administratif de Dijon (Frankrike) har begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget beträffande tolkningen av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget. Domstolen har i huvudsak ombetts att bedöma om en avgift som har fastställts genom artikel 302a X i den allmänna skattelagen och som påförs leveranser i Frankrike av radiosändare och radiomottagare (nedan kallade privatradiosändare) är en avgift med motsvarande verkan som en importtull, och därmed oförenlig med artiklarna 9 och 12 i fördraget, eller om den utgör en sådan intern skatt eller avgift som är förenlig med artikel 95 i det ovannämnda fördraget.

* Originalspråk: grekiska.

## II — Tillämpliga bestämmelser

### A — *Gemenskapsrättsliga bestämmelser*

2. Artikel 9 i fördraget har följande lydelse:

"1. Gemenskapen skall grunda sig på en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.

2. Bestämmelserna i denna avdelning kapitel 1 avsnitt 1 och kapitel 2 skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna."

3. I artikel 12 i fördraget föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna skall inte sinsemellan införa nya tullar på import eller export eller avgifter med motsvarande verkan och inte höja sådana tullar eller avgifter som de redan tillämpar i sina inbördes handelsförbindelser."

4. I artikel 95 i fördraget stadgas dessutom följande:

"Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Medlemsstaterna skall senast vid den andra etappens början upphäva eller ändra de bestämmelser som gäller när detta fördrag träder i kraft och som strider mot dessa regler."

5. I artikel 113.1 i fördraget stadgas dessutom att "[d]en gemensamma handelspolitiken skall grundas på enhetliga principer, särskilt när det gäller att ändra tulltaxor, ingå tull- och handelsavtal, uppnå enhetlighet i frågor om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik samt handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner".

6. I artikel 30 i EG-fördraget anges slutligen följande:

"Kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna, om inte annat föreskrivs nedan."

B — *Nationella bestämmelser*

7. Artikel 302a X i den franska allmänna skattelagen, vilken kodifierade bestämmelserna i artikel 83 i lag nr 92-1476 av den 31 december 1992, trädde i kraft den 1 januari 1993 [1] och hade följande lydelse: [2]

"I. Leveranser i Frankrike av radiosändare och radiomottagare för användning på de gemensamma frekvenserna, så kallade privatradiosändare, är avgiftspliktiga med 250 FF.

Undantagna från avgift är sådana privatradiosändare som har maximalt 40 kanaler och enbart fungerar med vinkelmodulering med en maximal moduleringseffekt på fyra watt.

handelsavdelningen vid France Télécom eller av Posten och vilket kunde förnyas vart femte år. Tillståndet beviljades mot betalning av en schablonavgift om 190 FF, vilken betalades av användarna genom ett skattemärke. Denna avgift uppbars inledningsvis av revisorerna vid post- och telekommunikationsverket, och därefter av statskassans revisorer för den allmänna statsbudgetens räkning.

Detta avgiftssystem ändrades därefter genom artikel 40 i lagen om ändring av finanslagen från 1991 (lag nr 91/1323 av den 30 december 1991). Till följd av denna ändring föreskrev artikel 45. III i den ovannämnda lagen nr 86-1317 att det första förvärvet av privatradiosändare gav upphov till ett avgiftsuttag om 250 FF. Privatradiosändare som hade maximalt 40 kanaler och som enbart fungerade med vinkelmodulering med en maximal moduleringseffekt på fyra watt var emellertid inte avgiftspliktiga.

På grund av denna ändring höjdes avgiften. Avgiften påfördes fortfarande användarna, men behövde inte förnyas vart femte år. Enligt vad som framgår av de icke motsagda skriftliga yttrandena från den franska regeringen och kommissionen, var detta en följd av att det förhandstillstånd som tidigare krävdes för användningen av privatradiosändare hade avskaffats till följd av de anvisningar som givits av den Europeiska post- och telesammanslutningen avseende den fria rörligheten för post i enlighet med föreskrifterna i den europeiska normen ETS 300/135.

Detta system ändrades sedan genom ovannämnda artikel 83. I och 83. IV i lag nr 92-1476 av den 31 december 1992, vilken kodifierades genom artikel 302a X i den allmänna skattelagen. Efter denna ändring var det den första leveransen, inte det första förvärvet, av privatradiosändare som utlöste avgiftsskyldigheten. Avgiften påfördes därefter inte användarna utan i stället tillverkarna, importörerna eller de personer som genomför inköp inom gemenskapen. Det huvudsakliga syftet med denna ändring, som inte påverkade avgiftens storlek, var för övrigt att förenkla formerna för avgiftsinbetalningen genom att anpassa detta system till mervärdesskattesystemet.

Det ovannämnda systemet ändrades slutligen genom artikel 27. I och 27. II i lag nr 93-1353 av den 30 december 1993. Denna ändring avsåg två saker. För det första fastställdes avgiften till 30 procent av försäljningspriset, exklusive mervärdesskatt, på privatradiosändare. Avgiften får dock inte understiga 150 FF eller överstiga 350 FF per radiosändare. För det andra förfaller avgiften numera till betalning månaden efter leveransen av privatradiosändarna. Till följd av denna ändring har artikel 302a X i den allmänna skattelagen utformats på följande sätt:

"I — Leveranser i Frankrike av radiosändare och radiomottagare för användning på de gemensamma frekvenserna, så kallade privatradiosändare, är avgiftspliktiga.

Undantagna från avgift är sådana privatradiosändare som har maximalt 40 kanaler och enbart fungerar med vinkelmodulering med en maximal moduleringseffekt på fyra watt.

II — Avgiftsskyldiga är tillverkare, importörer eller personer som genomför inköp inom gemenskapen i den mening som avses i tredje punkten under I i artikel 256a med anledning av sådana transaktioner som avses under I och som de genomför.

Avgiftssatsen fastställs till 30 procent av försäljningspriset på privatradiosändarna exklusive mervärdesskatt, med en lägsta avgift på 150 FF och en högsta på 350 FF per apparat.

Avgiften förfaller till betalning månaden efter leveransen av privatradiosändarna.

III — Fastställande, uppbörd och kontroll av avgiften sker enligt samma förfaranden och med samma sanktioner, säkerheter och privilegier som gäller för mervärdesskatt. Klagomål anförs, handläggs och avgörs på samma sätt som för den skatten."

1 — En regeringsföreskrift från den 3 februari 1993 angående tillämpningen av ovannämnda lag föreskrev övergångsbestämmelser för de avtalsförhållanden som existerade före den 1 januari 1993. Enligt denna föreskrift skulle avgiften inte tas ut på de leveranser av privatradiosändare som utfördes före den 31 mars 1993, på grundval av de transaktioner för vilka priset hade fastställts skriftligen före den 7 januari 1993.

2 — Enligt vad som har framkommit av handlingarna i målet och de yttranden som ingivits till domstolen, har avgiftssystemet för de radiosändare och radiomottagare som går under benämningen privatradiosändare utvecklats enligt följande:
Inledningsvis, och fram till den 31 december 1991, reglerades detta system genom artikel 45. II sjätte stycket i finanslagen nr 86-1317 av den 30 december 1986. För att kunna använda privatradiosändare krävdes ett tillstånd vilket utfärdades av

II. Avgiftsskyldiga är tillverkare, importörer eller personer som genomför inköp inom gemenskapen i den mening som avses i tredje punkten under I i artikel 256a med anledning av sådana transaktioner som avses under I och som de genomför.

III. Fastställande, uppbörd och kontroll av avgiften sker enligt samma förfaranden och med samma sanktioner, säkerheter och privilegier som gäller för mervärdesskatt. Klagomål anförs, handläggs och avgörs på samma sätt som för den skatten."

## III — Bakgrund

8. Bolaget CRT France International SA (nedan kallat CRT) importerar och säljer telekommunikationsutrustning i Frankrike, i synnerhet privatradiosändare.

9. Efter en bokföringsrevision hos CRT utfärdade den behöriga skattemyndigheten den 25 oktober 1993 ett meddelande om eftertaxering, bland annat beträffande avgiften på leveranserna av privatradiosändare i enlighet med den ovannämnda artikel 302a X i den allmänna skattelagen. Efter att ha avslagit CRT:s klagomål och efter att förgäves ha sökt nå en överenskommelse, meddelade skattemyndigheten CRT ett uppbördsbesked den 18 oktober 1996 avseende ett belopp om 25 127 160 FF.

10. CRT bestred den ovannämnda eftertaxeringen och väckte den 18 augusti 1997 talan vid den hänskjutande domstolen mot beslutet om indrivning av den ovannämnda summan. I sin talan gjorde CRT bland annat gällande att den ovannämnda avgiften på privatradiosändarna var oförenlig med gemenskapsrätten, eftersom den utgjorde en sådan förbjuden avgift med motsvarande verkan som en importtull som avses i artikel 12 i EG-fördraget. Skattemyndigheten hävdade i gengäld att det rörde sig om en intern skatt eller avgift i enlighet med artikel 95 i det fördraget.

## IV — Tolkningsfrågan

11. Tribunal administratif de Dijon ansåg det vara nödvändigt att inhämta tolkningsbesked för att avgöra tvisten och har genom beslut av den 24 mars 1998 vilandeförklarat målet och begärt att domstolen skall svara på följande fråga:

"Utgör bestämmelserna i artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget av den 25 mars 1957 om upprättandet av den Europeiska ekonomiska gemenskapen hinder för nationella myndigheter att påföra tillverkare och importörer samt personer som i Frankrike levererar radiosändare och radiomottagare för användning på de gemensamma frekvenserna en avgift som fastställs genom artikel 302a X i den allmänna skattelagen?"

## V — Svaret på tolkningsfrågan

12. Genom den hänskjutande domstolens tolkningsfråga ombeds domstolen att tolka fördraget, närmare bestämt att mot bakgrund av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget ange hur den avgift som avses i den ovannämnda artikel 302a X i den allmänna skattelagen rättsligt skall betecknas och eventuellt ange om denna avgift är förenlig med dessa artiklar. [3]

Jag skall bedöma denna tolkningsfråga i sak (B) efter att först ha gjort några inledande anmärkningar beträffande frågans upptagande till sakprövning (A).

### A — *Tolkningsfrågans upptagande till sakprövning*

13. Trots att varken den franska regeringen, kommissionen eller CRT berör problemet med tolkningsfrågans upptagande till sakprövning, skulle man vid första anblicken kunna tycka att den hänskjutande domstolen inte uppfyller det grundläggande krav som har fastställts i domstolens praxis. Enligt detta krav är det nödvändigt att komma fram till en tolkning av gemenskapsrätten som är användbar. Detta kräver i sin tur, både i förhållande till särdragen i varje konkret fall och de hänskjutna frågornas innehåll, att den nationella domstolen anger de faktiska och rättsliga omständigheter som utgör bakgrunden till de hänskjutna frågorna eller åtminstone redogör för de förutsättningar som frågorna grundar sig på. [4]

I det aktuella målet har inte Tribunal administratif de Dijon på ett detaljerat sätt redogjort för de faktiska och rättsliga omständigheterna kring den hänskjutna frågan. Beslutet om hänskjutande innehåller närmare bestämt inte någon bedömning av grunderna för och utvecklingen av den omtvistade avgiften. Inte heller bemödar sig den hänskjutande domstolen om att undersöka huruvida denna avgift är förenlig med gemenskapsrätten. Den hänskjutande domstolen redogör dessutom inte närmare för privatradiosändarnas härkomst eller om det finns en inhemsk produktion av sådana apparater. Dessa fakta är, vilket kom

3 — Med hänsyn till tolkningsfrågans formulering är det lämpligt att här erinra om att domstolen, inom ramen för artikel 177 i fördraget, inte uttalar sig om tolkningen eller giltigheten av nationella bestämmelser och inte heller beträffande frågan i vilken utsträckning sådana bestämmelser är förenliga med gemenskapsrätten. Domstolen förser endast den hänskjutande domstolen med alla upplysningar om hur gemenskapsrätten skall tolkas som är nödvändiga för att kunna bedöma huruvida en nationell bestämmelse är förenlig med gemenskapsrättsliga regler. För att understryka att domstolen tolkar gemenskapsrätten och inte den nationella rätten, brukar domstolen själv ofta omformulera tolkningsfrågan på denna punkt. Denna omformulering framgår av bruket av uttryck som exempelvis "den nationella domstolens tolkningsfråga måste därför anses avse huruvida ..." eller "följaktligen skall det anses att den nationella domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida ...". Se upplysningsvis dom av den 22 oktober 1974 i mål 27/74, Demag (REG 1974, s. 1037), av den 6 maj 1980 i mål 152/79, Kevin Lee (REG 1980, s. 1495), punkt 11, av den 29 oktober 1980 i mål 22/80, Boussac/Gerstenmeier (REG 1980, s. 3427; svensk specialutgåva, volym 5, s. 419), punkt 5, av den 7 mars 1990 i mål C-69/88, Krantz (REG 1990, s. I-583), punkt 7, och av den 28 januari 1992 i mål C-204/90, Bachmann (REG 1992, s. I-249; svensk specialutgåva, volym 12), punkt 6.
På grundval härav skall det således anses att Tribunal administratif de Dijon har ställt sin tolkningsfråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget skall tolkas så att de utgör hinder för sådana nationella bestämmelser som, i likhet med den i målet aktuella franska bestämmelsen, påför tillverkare och importörer samt personer som i Frankrike levererar radiosändare och radiomottagare för användning på de gemensamma frekvenserna en avgift som fastställs genom artikel 302a X i den allmänna skattelagen.

4 — Se upplysningsvis dom av den 16 juli 1992 i mål C-83/91, Meilicke (REG 1992, s. I-4871; svensk specialutgåva, volym 13), punkt 26, och av den 26 januari 1993 i de förenade målen C-320/90 — C-322/90, Telemarsicabruzzo m. fl. (REG 1993, s. I-393; svensk specialutgåva, volym 14), punkterna 6 och 7, samt beslut av den 19 mars 1993 i mål C-157/92, Banchero (REG 1993, s. I-1085), punkt 4, och av den 26 april 1993 i mål C-386/92, Monin Automobiles (REG 1993, s. I-2049), punkt 6.

mer att framgå nedan, avgörande för att kunna svara på den hänskjutna frågan.

B — *Prövning i sak*

a) Den rättsliga kvalifikationen av avgiften mot bakgrund av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget

14. Trots detta måste det påpekas, att om domstolen tar med i beräkningen de uppgifter som framgår av handlingarna i förfarandet vid den nationella domstolen samt de skriftliga yttranden som ingivits till domstolen förfogar den över tillräckligt med information för att kunna tolka de gemenskapsrättsliga bestämmelser som är föremål för förfarandet vid den nationella domstolen.

Enligt domstolens praxis och såvitt domstolen inte har ombetts yttra sig om ett hypotetiskt problem, räcker det dessutom att de handlingar som överlämnats av den nationella domstolen samt de skriftliga yttranden som ingivits av parterna i målet förser domstolen med tillräcklig information för att kunna tolka de gemenskapsrättsliga reglerna i förhållande till omständigheterna i den aktuella tvisten, och detta trots att den nationella domstolen inte har redogjort för de faktiska och rättsliga omständigheterna på ett uttömmande sätt. [5]

15. På grundval av dessa förtydliganden anser jag att bristerna i beslutet om hänskjutande inte påverkar möjligheten att uppta tolkningsfrågan till sakprövning.

16. Artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget syftar till att undanröja all diskriminering av importerade produkter i förhållande till inhemska produkter för att underlätta den fria rörligheten för varor och förverkligandet av en gemensam marknad. Artiklarna 9 och 12 förbjuder tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan. Eftersom ett sådant förbud skulle vara verkningslöst om det kunde kringgås genom att importerade produkter påfördes högre interna skatter eller avgifter än inhemska produkter, kompletteras detta förbud genom artikel 95 som förbjuder alla nationella bestämmelser av diskriminerande eller protektionistisk karaktär.

17. Med hänsyn till att de ovannämnda bestämmelserna har samma ändamål och kompletterar varandra, är avgränsningen mellan sådana avgifter med motsvarande verkan som importtullar som avses i artiklarna 9 och 12 och sådana interna skatter eller avgifter som regleras i artikel 95 synnerligen subtil.

Även om denna avgränsning är subtil gäller emellertid enligt domstolens fasta rätts-

5 — Se bland annat dom av den 3 mars 1994 i mål C-316/93, Vanneetveld (REG 1994, s. I-763), punkt 14, och av den 5 oktober 1995 i mål C-125/94, Aprile (REG 1995, s. I-2919), punkterna 18—21.

praxis [6] att bestämmelserna om avgifter med motsvarande verkan och bestämmelserna om diskriminerande interna skatter eller avgifter inte är tillämpliga kumulativt, vilket innebär att en och samma skatt eller avgift enligt fördragets system inte samtidigt kan tillhöra dessa båda kategorier.

18. I sina försök att definiera kriterierna för denna avgränsning, vilket enligt vad som har framkommit ovan är nödvändigt, mellan avgifter med motsvarande verkan som importtullar och interna skatter eller avgifter i den mening som avses i artikel 95, har domstolen i sin fasta rättspraxis angivit följande:

a) En skatt eller avgift, oavsett dess storlek, beteckning eller tillämpningssätt, som ensidigt påförs varor på grund av att de passerar gränsen och som inte är en tull i egentlig mening, utgör en avgift med motsvarande verkan i den mening som avses i artiklarna 9, 12, 13 och 16 i fördraget, även om den inte tas ut till förmån för staten, inte är av diskriminerande eller protektionistisk karaktär och även om den avgiftsbelagda produkten inte konkurrerar med den inhemska produktionen. [7]

b) Det som i huvudsak utmärker en avgift med motsvarande verkan som en importtull och som skiljer denna från en intern skatt eller avgift är att den uteslutande läggs på importerade produkter medan däremot en intern skatt eller avgift läggs på såväl importerade som inhemska produkter. [8]

c) Skatten eller avgiften är inte en avgift med motsvarande verkan som en importtull om den ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter och om den systematiskt tillämpas på olika kategorier av produkter enligt objektiva kriterier och oberoende av produkternas ursprung. I så fall omfattas skatten eller avgiften av tillämpningsområdet för artikel 95 i fördraget. [9]

6 — Se upplysningsvis dom av den 16 juni 1966 i mål 57/65, Lütticke (REG 1966, s. 293; svensk specialutgåva, volym 1), särskilt sidan 299, av den 10 oktober 1978 i mål 148/77, Hansen (REG 1978, s. 1787; svensk specialutgåva, volym 4), punkt 22, av den 17 juli 1997 i mål C-90/94, Haahr Petroleum (REG 1997, s. I-4085), punkt 19, av den 17 september 1997 i mål C-347/95, UCAL (REG 1997, s. I-4911), punkt 19, av den 17 september 1997 i mål C-28/96, Fricarnes (REG 1997, s. I-4939), punkt 19, och av den 2 april 1998 i mål C-213/96, Outokumpu (REG 1998, s. I-1777), punkt 19.

7 — Se bland annat dom av den 1 juli 1969 i mål 24/68, kommissionen mot Italien (REG 1969, s. 193; svensk specialutgåva, volym 1, s 389), punkt 9, av den 1 juli 1969 i mål 2/69 och 3/69, Diamantarbeiders (REG 1969, s. 211; svensk specialutgåva, volym 1, s. 399), punkt 18, av den 19 juni 1973 i mål 77/72, Capolongo (REG 1973, s. 611; svensk specialutgåva, volym 2, s. 109), punkt 12, av den 9 november 1983 i mål 158/82, kommissionen mot Danmark (REG 1983, s. 3573), punkt 18, och de ovannämnda domarna i målet UCAL, punkt 18, i målet Fricarnes, punkt 20, i målet Haahr Petroleum, punkt 20, och i målet Outokumpu, punkt 20. Vad beträffar utvecklingen av denna definition, se generaladvokaten Jacobs analys av definitionens särdrag i det ovannämnda målet Haahr Petroleum (punkterna 41 och 42).

8 — Se exempelvis dom av den 22 mars 1977 i mål 78/76, Steinike und Weinlig (REG 1977, s. 595; svensk specialutgåva, volym 3, s. 329), punkt 28, av den 28 januari 1981 i mål 32/80, Kortmann (REG 1981, s. 251), punkt 18, av den 3 februari 1981 i mål 90/79, kommissionen mot Frankrike (REG 1981, s. 283), punkt 13, och av den 7 maj 1987 i mål 193/85, Co-Frutta (REG 1987, s. 2085; svensk specialutgåva, volym 9), punkt 9.

9 — Se bland annat domen i målet Capolongo (ovan fotnot 7), punkt 12 och i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 7), punkt 19, samt dom av den 9 juni 1992 i de förenade målen C-228/90— C-234/90, C-339/90 och C-353/90, Simba m. fl. (REG 1992, s. I-3713), punkt 7, av den 13 juli 1994 i mål C-130/92, OTO (REG 1994, s. I-3281), punkt 11, av den 2 augusti 1993 i mål C-266/91, Celbi (REG 1993, s. I-4337), punkt 11, av den 9 mars 1995 i mål C-345/93, Nunes Tadeu (REG 1995, s. I-479), punkterna 6 och 7, domen i målet UCAL, (ovan fotnot 6), punkt 19, i målet Fricarnes (ovan fotnot 6), punkt 21, i målet Haahr Petroleum (ovan fotnot 6), punkt 20, och i målet Outokumpu (ovan fotnot 6), punkt 20, samt dom av den 17 juni 1998 i mål C-68/96, Grundig Italiana (REG 1998, s. I-3775), punkt 10.

I detta sammanhang kan det anmärkas att det ovannämnda kriteriet, enligt vilket skatten eller avgiften skall ingå i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, tillämpas även i situationer då det inte finns någon inhemsk produktion av den avgiftsbelagda produkten och då det vid första anblicken verkar som om skatten eller avgiften endast drabbar importerade produkter. Detta framgår av domstolens dom i målet kommissionen mot Frankrike, där domstolen slog fast att "en avgift som läggs på en produkt som importeras från en annan medlemsstat, när det inte existerar någon identisk eller liknande inhemsk produkt, inte utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull utan i stället en intern skatt eller avgift i den mening som avses i artikel 95 i fördraget, om avgiftsuttaget i fråga utgör en del av ett allmänt system för interna avgifter och systematiskt påförs varugrupper enligt objektiva kriterier, som tillämpas oberoende av varornas ursprung". [10]

d) Slutligen har domstolen ansett att i syfte att rättsligt kvalificera en avgift som belastar inhemska respektive importerade produkter på grundval av identiska kriterier, kan det vara nödvändigt att beakta vad avgiftsintäkten avsätts till. När intäkterna från en sådan avgift avsätts för att finansiera verksamhet som särskilt gynnar de inhemska avgiftsbelagda produkterna, kan resultatet bli att den avgift som tas ut enligt enhetliga kriterier icke desto mindre utgör en form av diskriminerande beskattning, i den mån som den avgift som belastar de inhemska produkterna neutraliseras av de förmåner som finansieras genom avgiften, medan den pålaga som belastar de importerade produkterna utgör en nettokostnad. I det avseendet framgår det av fast rättspraxis att om de förmåner som följer av användningen av intäkterna från en avgift, vilken ingår i ett allmänt system för interna avgifter som systematiskt belastar inhemska produkter och importerade produkter, helt kompenserar den pålaga som belastar den inhemska produkten då den släpps ut på marknaden, utgör avgiften en avgift med motsvarande verkan som en importtull och strider mot artiklarna 9 och 12 i fördraget. Däremot skulle en sådan avgift strida mot diskrimineringsförbudet enligt artikel 95 i fördraget om de förmåner som

10 — Se domen i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8), punkt 14. Se även domen i målet Steinike (ovan fotnot 8), punkt 30, och i målet Co-Frutta (ovan fotnot 8), punkterna 10 och 11, samt dom av den 16 juli 1992 i mål C-343/90, Lourenço Dias (REG 1992, s. I-4673, svensk specialutgåva, volym 13), punkt 53.
Det är i detta sammanhang lämpligt att understryka att i domen av den 11 december 1990 i mål C-47/88, kommissionen mot Danmark (REG 1990, s. I-4509) framhöll domstolen att "enligt domstolens fasta rättspraxis ... har artikel 95 i sin helhet syftet att garantera fri rörlighet för varor mellan medlemsstaterna enligt normala konkurrensförhållanden genom att undanröja alla former av protektionism ..." och att "denna text skall således garantera absolut beskattningsneutralitet i förhållande till konkurrensen mellan inhemska produkter och importerade produkter". Därefter slog domstolen fast att "artikel 95 inte kan åberopas gentemot interna skatter eller avgifter som tas ut på importerade produkter när det inte finns någon liknande eller konkurrerande inhemsk produktion".
Denna dom betyder inte att avsaknaden av en liknande eller konkurrerande inhemsk produktion — vilket tydligen utesluter att den ovannämnda avgiften är oförenlig medartikel 95 i den mån som denna oförenlighet förutsätter att man jämför de importerade och de inhemska produkterna med varandra — hindrar en intern skatt eller avgift från att omfattas av artikel 95 i fördraget. I det ovannämnda målet, vilket rörde en registreringsavgiftsom hade införts i Danmark på nya motorfordon, var det för övrigt ingen tvekan om att avgiften utgjorde en intern avgift i enlighet med artikel 95 (se domen av den 11 december 1980 i det ovannämnda målet kommissionen mot Danmark, punkt 6). I enlighet med vad domstolen i övrigt har slagit fast, förbjuder inte bestämmelserna i artikel 95 i fördraget att "medlemsstaterna påför skatter eller avgifter på varor som är importerade från andra medlemsstater när det inte finns någon liknande inhemsk produkt eller annan inhemsk produktion som kan tänkas bli skyddad" (se dom av den 4 april 1968 i mål 31/67, Stier, REG 1968, s. 347. Se även dom av den 4 april 1968 i mål 27/67, Fink-Frucht, REG 1968, s. 327, punkt 1, och i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8), punkt 15. Det kan i detta avseende anmärkas att, genom att klargöra att avsaknaden av en inhemsk produktion inte nödvändigtvis leder till den slutsatsen att det rör sig om en avgift med motsvarande verkan, särskilt då skatten eller avgiften ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, förnekade domstolen i den sistnämnda domen att det finns en allmän princip som innebär att det rör sig om en avgift med motsvarande verkan som en importtull i de fall där det saknas en inhemsk produktion). Så som kommer att framgå nedan måste slutligen en skatt eller avgift, för att den skall omfattas av artikel 95 i fördraget, ingå i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, vilket inte nödvändigtvis innebär att det måste finnas identiska eller liknande inhemska produkter som de avgiftsbelagda importerade produkterna.

användningen av intäkternafrån avgiften medför för de avgiftsbelagda inhemska produkterna endast delvis kompenserar den pålaga som belastar dessa. [11]

19. Vad beträffar förfarandet vid den nationella domstolen har det inte bestritts att det saknas en fransk produktion av privatradiosändare.

20. Liksom den franska regeringen påstår i sitt skriftliga yttrande, tjänar intäkterna från den omtvistade avgiften inte till att finansiera verksamhet som särskilt gynnar de inhemska produkterna på så sätt att den avgift som påförs dessa produkter helt och hållet kompenseras. Å ena sidan avsätts intäkten från den aktuella avgiften till statsbudgeten och till den allmänna statliga utgiftsfinansieringen inom alla sektorer. Å andra sidan hindrar avsaknaden av en inhemsk produktion av privatradiosändare en tillämpning av den ovannämnda rättspraxisen avseende kompensationsprincipen, [12] eftersom det av domstolens rättspraxis framgår att tillämpningen av kompensationsprincipen förutsätter att den avgifts belagda produkten motsvarar den inhemska gynnade produkten. [13]

21. Vid avsaknad av inhemska produkter är svaret på frågan huruvida en skatt eller avgift, som exempelvis den som är föremål för tvisten i det aktuella målet, uteslutande påförs de importerade produkterna eller ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter [14] följaktligen själva grunden för att lösa problemet med att rättsligt kvalificera den omtvistade avgiften mot bakgrund av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget. Detta faktum återspeglas för övrigt i de huvudsakliga argument som framförts på denna punkt i de skriftliga yttrandena från den franska regeringen, kommissionen och CRT.

22. Vad beträffar lösningen på detta problem är det i första hand nödvändigt att rikta uppmärksamheten på de kriterier som tillmäts betydelse för att avgöra om en skatt eller avgift ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter. Vid en genomgång av domstolens rättspraxis [15] framgår det att man skall ta hänsyn till följande kriterier för att avgöra om man står inför ett sådant fall:

a) Tillhör skatten eller avgiften en sådan kategori av skatter eller avgifter som regleras av enhetliga regler? [16]

11 — Se upplysningsvis domen i målet UCAL (ovan fotnot 6), punkterna 21 och 22, och i målet Fricarnes (ovan fotnot 6), punkterna 23 och 24, samt de domar det hänvisas till i dessa.

12 — Se ovan punkt 18 d i detta förslag till avgörande.

13 — Se upplysningsvis domen i målet UCAL (ovan fotnot 6), punkt 24, och i målet Fricarnes ovan fotnot 6), punkt 26, samt generaladvokaten Tesauros förslag till avgörande i målet UCAL: "För att kunna kontrollera om det föreligger en kompensation av den påförda pålagan är det självfallet nödvändigt att intäkten åtminstone delvis ånyo kommer den avgiftsbelagda nationella produkten till del och inte uteslutande gynnar andra produkter" (punkt 11).

14 — Se ovan punkt 18 b och 18 c i detta förslag till avgörande.

15 — Se upplysningsvis domen i målet Co-Frutta (ovan fotnot 8), punkterna 12 och 13, i målet Simba m. fl. (ovan fotnot 9), punkt 8, och i målet OTO (ovan fotnot 9), punkterna 11 och 12.

16 — Vad beträffar denna integrering i ett offentligrättsligt system, se även domen i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8), punkt 16.

b) Påförs dessa skatter eller avgifter kategorier av produkter på grundval av ett objektivt kriterium? Härrör produkten med andra ord från en bestämd kategori av varor? [17]

23. Det måste här understrykas att de ovannämnda kriterierna alltid bedöms mot bakgrund av frågan om det finns ett *system* för interna skatter eller avgifter. Begreppet *system*, vars roll generaladvokat M. Mancini har betonat i sitt förslag till avgörande i målet kommissionen mot Danmark, [20] utgör tolkningsgränsen för dessa kriterier.

c) Är det ovannämnda objektiva kriteriet oberoende av produktens ursprung på så sätt att det faktum att de avgiftsbelagda produkterna är inhemska eller utländska varken har någon effekt på avgiftsnivån, avgiftsunderlaget eller uppbördssättet? [18] I detta avseende har domstolen slagit fast att, för att en skatt eller avgift som påförs importerade produkter skall anses ingå i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, skall denna skatt eller avgift påföras inhemska och importerade produkter i samma skede av saluföringen. Dessutom skall grunden för skatten eller avgiften vara densamma för båda produktgrupperna. [19]

24. Domstolen har således funnit att man kan tala om ett "allmänt system" när den interna skatten eller avgiften påförs "hela kategorier av inhemska eller utländska produkter". [21] I detta avseende har domstolen ansett att ett mycket begränsat antal produkter inte motsvarar begreppet "hela kategorier av produkter", eftersom detta begrepp syftar på ett stort antal produkter som fastställs enligt generella och objektiva kriterier. [22]

d) Har det angivits att intäkten från dessa skatter eller avgifter skall användas för något särskilt ändamål, utgör den en skatte- eller avgiftsintäkt som alla andra, och bidrar den som alla andra till den övergripande finansieringen av statens utgifter inom alla sektorer?

25. Denna ståndpunkt avseende förekomsten av ett system förklarar för övrigt det faktum att domstolen i målet kommissionen mot Frankrike hävdade att ett sådant system existerar även då det handlar om skatter eller avgifter som inte påförs liknande produkter, utan i stället en serie apparater av mycket skiftande natur och som dessutom klassificerats under olika rubriker i tulltaxan. [23] Denna

17 — Se även i detta hänseende domen i målet Lourenço Dias (ovan fotnot 10), punkterna 53 och 54.

18 — Se också i detta sammanhang domen i målet Kortmann (ovan fotnot 8), punkt 17. Se även domen i målet Outokumpu (ovan fotnot 6), där domstolen påpekade att "såväl importerad som inhemsk elström omfattas av samma skattesystem och att accisen uppbärs av samma myndighet, utan hänsyn till elströmmens ursprung, samt i enlighet med de förfaranden som regleras i den allmänna lagstiftningen om påförande av accis" (punkt 22).

19 — Se bland annat dom av den 31 maj 1979 i mål 132/78, Denkavit Loire (REG 1979, s. 1923), punkt 8. Se även domen i målet Outokumpu (ovan fotnot 6), punkt 24.

20 — Se generaladvokaten Mancinis förslag till avgörande i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 7), punkterna 3 och 4.

21 — Se domen i målet Steinike und Weinlig (ovan fotnot 8), punkt 30.

22 — Se domen i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 7), punkt 24, som rörde en skatt som införts i Danmark avseende utförandet av en sanitetskontroll vid import av jordnötter och jordnötsprodukter.

23 — Se domen i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8), punkt 17, som rörde en avgift som påfördes repromaskiner.

ståndpunkt, vilken tycks ha resulterat i en ändring av domstolens tidigare praxis enligt vilken "hela kategorier av produkter" bör inbegripa produkter som "befinner sig i en jämförbar situation", [24] stämmer bättre överens med dels den ståndpunkt som innebär att det inte nödvändigtvis måste finnas identiska eller liknande inhemska produkter för att artikel 95 skall kunna tillämpas, [25] dels begreppet system för interna skatter eller avgifter, vilket verkar förutsätta att det finns en grupp av skatter eller avgifter som har en eller flera funktioner gemensamt, snarare än att det finns produkter som beskattas lika. I detta avseende är det inte utan betydelse att domstolen i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike — trots att den aktuella avgiften påfördes en serie apparater av mycket skiftande natur men som hade det gemensamt att de, vid sidan av andra mera specifika användningsområden, var ämnade att användas vid reproduktion [26] — tillmätte avgiftens *ursprung* och *syfte* särskild betydelse för att avgöra om den aktuella avgiften ingick i ett allmänt system för interna avgifter. Vidare anförde domstolen att avgiften ingick i ett avgiftssystem "som har sitt ursprung i den lucka som finns i de rättssystem som skyddar författares och bokförläggares rättigheter gentemot mångfaldigande genom reproduktion och som, låt vara på ett indirekt sätt, syftar till att avgiftsbelägga bruket av dessa metoder på ett sätt som motsvarar den avgift som i normala fall skulle ha erlagts". [27]

26. Mot bakgrund av dessa uppgifter hämtade från domstolens rättspraxis skall jag försöka analysera de argument som framförts av, å ena sidan, den franska regeringen och kommissionen och, å andra sidan, bolaget CRT.

27. Den franska regeringen har, i likhet med kommissionen [28], hänvisat till de kriterier som domstolen slog fast i målet Co-Frutta [29] och bemödat sig om att visa att avgiften i fråga är en intern avgift i enlighet med artikel 95 i fördraget. Enligt den franska regeringen påförs inte denna avgift enbart privatradiosändarna, utan ingår i ett allmänt system för interna avgifter. Detta beror på följande omständigheter:

— För det första härrör denna avgift från ett avgiftssystem som syftar till att möjliggöra för staten att täcka nödvändiga kostnader för underhåll av spektrumet av radiovågor som används av olika apparater bland annat privatradiosändare.

24 — Se domen i målet Steinike und Weinlig (ovan fotnot 8), punkt 30.

25 — Se ovan fotnot 10 i detta förslag till avgörande.

26 — Se även domen i målet Outokumpu (ovan fotnot 6), där domstolen fann att den skatt som det handlade om i detta mål ingick "i ett allmänt system för skatter och avgifter som inte bara påförs elektrisk energi som sådan utan även flera primära energikällor, såsom stenkolsprodukter, bränntorv, naturgas och tallolja" (punkt 21).

27 — Se domen i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8), punkt 16.

28 — Kommissionen har även påpekat att det under åren 1993 och 1994 inkom klagomål till kommissionen avseende den aktuella avgiften, men att dessa klagomål har avskrivits. Kommissionen har också anfört beträffande dessa klagomål, utan att gå in på några detaljer, att man kommit till den slutsatsen att den aktuella avgiften utgör en intern skatt i enlighet med artikel 95 i fördraget. I övrigt har kommissionen påpekat att den deltar i en arbetsgrupp som bildats i syfte att studera de avgifter som medlemsstaterna inför beträffande regleringen av frekvenser på telenät.

29 — Se ovan fotnot 8.

— För det andra ingår den aktuella avgiftsbestämmelsen i en grupp av liknande avgifter, vilka påförs en kategori av identiska eller liknande produkter. Med en allmän hänvisning till liknande nationella regleringar, har den franska regeringen i detta sammanhang påpekat att anläggningarna för radio- och telekommunikation, såsom GSM-nät eller privata nät för taxibilar eller ambulanser, förutsätter tillstånd samt är underkastade en avgift för etablering och användning i syfte att täcka de kostnader som är förenade med användandet av radionät. Den franska regeringen har dessutom gjort gällande att de som är anslutna till radiofrekvenser betalar en årlig avgift för etablering och användning av frekvenserna. Vidare har den franska regeringen hävdat att den aktuella avgiften ingår i denna grupp av avgifter oberoende av att förhandstillståndet för användandet av privatradiosändare avskaffades med verkan från och med den 1 januari 1992, såsom en följd av de anvisningar som givits av den Europeiska post- och telesammanslutningen, i syfte att förenkla systemet. Från och med den 1 januari 1993 överfördes i stället avgiften från användarna till tillverkarna, importörerna och de personer som ombesörjer förvärv inom gemenskapen av dessa apparater.

— För det tredje uppbärs denna avgift på grundval av objektiva kriterier, oberoende av produktens ursprung. Närmare bestämt påförs avgiften alla apparater som överensstämmer med de franska reglerna, samtidigt som varken avgiftsnivån, avgiftsunderlaget eller uppbördssättet är beroende av produktens särdrag (även då det rör sig om apparater som utgör en blandning av radiosändare och privatradiosändare), pris eller ursprung.

— För det fjärde avsätts inte denna avgift till något särskilt ändamål, utan intäkten utgör en avgiftsintäkt som alla andra och bidrar till den övergripande finansieringen av statens utgifter inom alla sektorer.

28. Av dessa punkter är det endast den första och den andra som har bestritts i sak. CRT har sålunda hävdat att avgiften varken uppfyller samma kriterier eller är underställd samma avgiftsregler som de avgifter som påförs användarna av radionät. CRT har närmare bestämt anfört att privatradiosändarna är de enda telekommunikationsmedel som avgiftsbeläggs särskilt. Varken import, försäljning eller tillverkning av mobiltelefoner och kommunikationsradioapparater för användning på privata nät av taxi- eller ambulansföretag, trådlösa telefoner eller walkie-talkies är föremål för någon särskild avgift. Endast telenätsoperatörer betalar särskilda avgifter. Med en allmän hänvisning till den nationella regleringen av avgiftsbeloppen har CRT närmare bestämt hävdat att det antingen rör sig om en anslutningsavgift som påförs dem som ansöker om eller innehar tillstånd att använda

telenäten och teletjänsterna eller en årlig avgift som står i proportion till bandbredden av de frekvensband på vilka de har fått tillstånd att sända och som betalas av radionätsoperatörerna för etablering och användning av frekvensbanden. Enligt CRT är däremot inte användandet av frekvensbanden för walkie-talkies och mobiltelefoner föremål för någon som helst avgift. Användarna av dessa apparater innehar inte något särskilt anvisat frekvensband utan utövar, i likhet med användarna av privatradiosändare och andra medicinska, industriella och vetenskapliga apparater, en generell rätt att använda de allmänna frekvensbanden som alla begagnar. CRT har därav dragit den slutsatsen att avgiften på privatradiosändarna inte hör ihop med någon annan avgift. Den är inte heller kopplad till användandet av radionät, för det första eftersom den inte påförs användarna utan importörerna, för det andra eftersom den inte, i den mån som den är hänförlig till antalet försålda privatradiosändare och inte beräknas på grundval av det erhållna frekvensbandets bandbredd, uppbärs enligt samma kriterier som tillämpas på avgiftsbeläggningen av användandet av andra apparater och, för det tredje, eftersom de privatradiosändare som trots att de levereras i Frankrike inte är avsedda för användning där, inte är undantagna från avgiftsbeläggningen.

29. Den avgörande frågan för att bedöma huruvida den aktuella avgiften ingår i ett allmänt system för interna avgifter tycks vara frågan huruvida formen för avgiftsbeläggning av privatradiosändarna, i jämförelse med andra apparater som används på radio- och telenät, leder till att avgiften faller ur det allmänna systemet för interna avgifter avseende användandet av spektrumet av radiovågor. [30]

30. I enlighet med vad kommissionen har anfört kan Republiken Frankrike, liksom alla andra medlemsstater, påföra användarna av radio- och telenät en skatt eller avgift i syfte att täcka de kostnader som är förenade med underhållet av dessa nät. I motsats till vad CRT har påstått kan denna rättighet enligt min mening bestå även i ett fall där användandet av näten inte är underkastat kravet på ett förhandstillstånd, under förutsättning att avgiften kan rättfärdigas med hänvisning till det allmänna behovet av underhåll och av bekämpning av eventuella störningar på näten. Det behovet finns även om användaren utövar sin rätt inom ett allmänt utrymme. På grundval av den aktuella avgiftens *ursprung* och *syfte* [31] tycks den följaktligen ingå i ett allmänt *system* för interna avgifter avseende användandet av radio- och telenät, ett system

30 — Även om parterna i målet inte berör detta faktum och därmed inte heller tycks bestrida det, är det uppenbart att frågan huruvida den omtvistade avgiften ingår i ett allmänt system för interna avgifter måste behandlas jämsides med en jämförelse mellan beskattningen av privatradiosändare och beskattningen av andra apparater, i den mån som privatradiosändarna själva inte kan utgöra en "hel kategori av produkter" i enlighet med domstolens praxis (se punkt 24 i detta förslag till avgörande).

31 — Se det i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 8) angivna kriteriet.

vars tillämpning — vilket inte har bestritts — är beroende av objektiva kriterier, det vill säga oberoende av apparaternas ursprung.

31. Vid en undersökning av formen för avgiftsbeläggningen av privatradiosändare kan man emellertid konstatera att denna skiljer sig från formen för avgiftsbeläggning av andra apparater. Enligt vad CRT har anfört utan att bli motsagt är det nämligen leveransen av privatradiosändare som avgiftsbeläggs, medan det beträffande andra apparater är användningen som är föremål för avgiftsuttag. En sådan skillnad blir dessutom svår att rättfärdiga med tanke på, å ena sidan, syftet med denna åtskillnad och, å andra sidan, det särskilda sättet på vilket privatradiosändare används. Den franska regeringens invändning, enligt vilken avskaffandet av förhandstillståndet för användningen av privatradiosändare rättfärdigar ändringen av avgiftsskyldighetens inträde och överföringen av avgiftsskyldigheten från användarna till tillverkarna och importörerna, är inte övertygande. [32] För det första tycks inte ändringen av formen för avgiftsbeläggningen samt avgiftsskyldighetens inträde vara nödvändig. I den mån som användarna av privatradiosändare inte längre begär tillstånd för användningen, skulle avgiftsinbetalningen exempelvis kunna garanteras genom att anknyta den till en anmälan om användning som görs uteslutande av fiskala skäl i stället för att anknyta den till leveransen av sändaren. För det andra tycks inte ändringen av formen för avgiftsbeläggningen vara lämplig för att uppnå det eftersträvade syftet. Man kan nämligen endast med svårighet tillstå att det är på grund av att man vill förenkla formen för avgiftsinbetalningen och anpassa avgiftssystemet till mervärdesskattesystemet som man tar ut avgiften på handeln med privatradiosändare i stället för på användandet av dessa. Lika svårt är det dessutom att acceptera de argument som framfördes av den franska regeringen vid den muntliga förhandlingen i målet i syfte att söka rättfärdiga ändringen av formen för avgiftsbeläggning av privatradiosändare. Enligt dessa argument är denna ändring baserad på den pedagogiska tanken att de personer som säljer de avgiftsbelagda privatradiosändarna, i och med uttaget av den nya avgiften, låter kunderna få veta att ingen kan använda dessa apparater kostnadsfritt och att användandet kan medföra störningar på radionätsnyttjandet i allmänhet. Dessutom har den franska regeringen gjort gällande att avgiften faktiskt överförs på de slutliga köparna/användarna genom prishöjningar. I likhet med vad CRT har påpekat beträffande handeln, är det två helt skilda saker för en kund att köpa en produkt och sedan betala en avgift för användningen av denna och att köpa denna produkt direkt till ett högre pris. Det är dessutom obestritt i målet att den aktuella avgiften tas ut även i de fall då privatradiosändare importeras till Frankrike enbart i syfte att omedelbart exporteras och därefter användas av den slutliga köparen utanför Frankrikes gränser. I sådana fall har sambandet mellan avgiftsbeläggningen och användandet av privatradiosändaren i Frankrike helt upphört, vilket ytterligare omintetgör den franska regeringens argument avseende överföringen av avgiften på den slutliga användaren av privatradiosändaren.

32. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att bristen på samband mellan syftet med och formerna för avgiftsbeläggningen som karakteriserar den omtvistade avgiften, innebär att denna avgift inte längre ingår i ett allmänt system för interna avgifter. Leder detta faktum till att avgiften skall anses utgöra en avgift med motsvarande verkan som en importtull?

32 — Vad beträffar bevisbördan för att en skatt eller avgift ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter samt bevisbördan för att en skatt eller avgift inte är oförenlig med fördraget, se nedan punkt 47 i detta förslag till avgörande.

33. Jag skall inledningsvis erinra om att bristen på samband mellan syftet med och formerna för den aktuella avgiftsbeläggningen inte kan motivera att det anses föreligga en avgift med motsvarande verkan som en importtull förutom om denna brist på samband leder till en ombildning av en skatt eller avgift som inte ingår i ett system för interna skatter eller avgifter och som uteslutande drabbar importerade produkter och därigenom — oberoende av om det vidtas andra diskriminerande eller protektionistiska åtgärder vilka uttryckligen förbjuds i artikel 95 i fördraget — hindrar den fria rörligheten för varor och förverkligandet av en gemensam marknad. [33]

I likhet med vad CRT har anfört kan den fria rörligheten inom gemenskapen påverkas i samma ögonblick som den omtvistade avgiften enbart tas ut på leveranserna av privatradiosändare, och inte på användandet av dessa. Det är dessutom ostridigt att den i målet aktuella avgiften tas ut även i de fall då privatradiosändarna inte är avsedda för användning i Frankrike, utan enbart importeras i syfte att omedelbart exporteras till andra länder.

Eftersom det saknas en inhemsk produktion av privatradiosändare verkar det, i enlighet med vad kommissionen har anfört, som om avgiftsintäkten endast uppbärs i samband med importen av privatradiosändarna.

34. Därefter kan det erinras om att en skatt eller avgift enligt domstolens rättspraxis inte är en avgift med motsvarande verkan som en importtull om den utgör en ersättning för en tjänst som faktiskt har tillhandahållits importören och om denna ersättning står i proportion till tjänsten. [34] I likhet med vad CRT har anfört i sitt skriftliga yttrande utan att det har bestritts, bidrar inte avgiften i fråga till finansieringen av någon tjänst som har tillhandahållits importörerna av privatradiosändare. Möjligheten att använda spektrumet för radiovågor utgör dessutom inte, vilket CRT med rätta har påpekat, en tjänst i den mening som avses i domstolens praxis. I vilket fall som helst är det inte importörerna som använder spektrumet för radiovågor.

35. Slutligen kan det erinras om att domstolen har funnit att en skatt eller avgift inte är en avgift med motsvarande verkan som en importtull om den tas ut med anledning av kontroller som utförs för att uppfylla de skyldigheter som följer av gemenskapslagstiftningen. [35] Det framgår emellertid klart av handlingarna i målet, särskilt av den franska regeringens skriftliga yttrande, att den aktuella avgiften är resultatet av en ändring av en existerande avgift som var avsedd att täcka de kostnader som är förenade med underhållet av telenäten. Därmed tas inte avgiften ut med anledning av kontroller som utförs för att uppfylla de skyldigheter som följer av gemenskapslagstiftningen, och således omfattas den inte av domstolens ovannämnda rättspraxis.

33 — Se ovan punkt 14 i detta förslag till avgörande.

34 — Se bland annat domen i målet kommissionen mot Frankrike (ovan fotnot 7), punkt 19.

35 — Se bland annat dom av den 7 juli 1994 i mål C-130/93, Lamaire (REG 1994, s. I-3215), punkt 14.

36. Även om man inte anser att det finns någon allmän princip som innebär att en avgift är att betrakta som en avgift med motsvarande verkan som en importtull i de fall där det saknas en inhemsk produktion, [36] talar en sådan avsaknad i kombination med att avgiften för det första inte ingår i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, för det andra inte utgör en ersättning för en viss utförd tjänst eller för kontroller som utförs i syfte att uppfylla de skyldigheter som gemenskapsrätten föreskriver och för det tredje kan utgöra ett hinder för den fria rörligheten för varor inom gemenskapen för att den aktuella avgiften, oavsett dess storlek, benämning och uppbördssätt, utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull.

37. Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser jag att den omtvistade avgiften utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget.

b) Avgiftens förenlighet med artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget

38. Om man anser att en avgift, i likhet med den som är föremål för tvisten i det föreliggande fallet, utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget, återstår att undersöka huruvida en sådan avgift är oförenlig med dessa artiklar.

39. I detta sammanhang kan det anmärkas att förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar avser alla sådana avgifter, i enlighet med domstolens praxis. [37]

I övrigt kan det påpekas att förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget är oberoende av förekomsten av diskriminering, protektionism samt den omständigheten att den inhemska produktionen får en konkurrensfördel i förhållande till utländska produkter. [38] Detta förbud är följaktligen inte beroende av att det finns en inhemsk produktion.

Vidare kan det i detta sammanhang erinras om att detta förbud tillämpas både på varor med ursprung i andra medlemsstater och på varor från tredje land som är i fri omsättning i medlemsstaterna samt, i enlighet med vad som uttryckligen anges i artikel 9.2 i fördra-

36 — Se ovan fotnot 10 i detta förslag till avgörande.

37 — Med tanke på att det i de ovannämnda fallen (fotnot 34 och 35) inte var fråga om något undantag från förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar utan i stället en avsaknad av sådana avgifter, kan man dra den slutsatsen att förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar enligt artiklarna 9 och 12 i fördraget är ett absolut förbud.

38 — Se ovan punkt 18 i detta förslag till avgörande.

get, i princip även på varor som direktimporteras från tredje land.

Mot bakgrund av, å ena sidan, artikel 9.1 i fördraget, enligt vilken gemenskapen skall grunda sig på en tullunion som skall omfatta all handel med varor och införandet av en gemensam tulltaxa, som syftar till att "genomföra en utjämning av de tullar som vid gemenskapens gränser tas ut på produkter som importeras från tredje land, för att undvika en snedvridning av den interna fria rörligheten för varor eller av konkurrensvillkoren" och, å andra sidan, artikel 113.1 i fördraget, som rör den gemensamma handelspolitiken, har domstolen slagit fast att "fastställandet av de enhetliga principer som den gemensamma handelspolitiken skall grunda sig på (artikel 113.1 i fördraget) innebär, i likhet med Gemensamma tulltaxan i sig, att sådana skillnader mellan ländernas fiskala och handelspolitiska regleringar som påverkar handeln med tredje land skall avskaffas" och att "[s]om en följd därav ... [får] medlemsstaterna från och med 1 juli 1968 inte ensidigt ... införa nya avgifter på varor som importeras direkt från tredje land eller höja nivån på de avgifter som redan gällde vid det datumet". [39]

Beträffande handeln med tredje land har domstolen även anfört att förbudet inte är absolut och att gemenskapens institutioner kan bevilja undantag eller avvikelser från förbudet. Detta kan dock endast ske under förutsättning att det rör sig om avgifter som "i sig påverkar handeln med tredje länder på ett enhetligt sätt i samtliga medlemsstater". [40]

Slutligen har domstolen slagit fast att "[o]m förbudet mot avgifter med motsvarande verkan förekommer i bilaterala eller multilaterala avtal slutna mellan gemenskapen och ett eller flera tredje länder i syfte att undanröja handelshindren ... är räckvidden av detta förbud densamma som vid handel inom gemenskapen". [41]

Det följer av den ovannämnda rättspraxisen att förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar även gäller beträffande direkt handel med tredje länder, med förbehåll för eventuella specifika, genom avtal överenskomna eller ensidigt utfärdade gemenskapsbestämmelser avseende vissa typer av produkter eller vissa tredje länder, vilka bestämmelser skall ha till syfte att enhetliggöra den gemensamma handelspolitiken.

40. De privatradiosändare som säljs i Frankrike är, enligt vad som framgår av handlingarna i målet, inte tillverkade i Frankrike [42] utan antingen direktimporterade från Fjärran

39 — Se bland annat dom av den 7 november 1996 i mål C-126/94, Cadi Surgelés m. fl. (REG 1996, s. I-5647), punkterna 13— 19.

40 — Se dom av den 28 juni 1978 i mål 70/77, Simmenthal (REG 1978, s. 1453), punkterna 26 och 27.

41 — Se domen i målet Aprile (ovan fotnot 5), punkt 42.

42 — Se även punkt 19 i detta förslag till avgörande.

Östern där de tillverkas eller, i enlighet med vad CRT har anfört utan att ha blivit motsagt [43], köpta inom gemenskapens inre marknad. På grundval av dessa uppgifter är det emellertid inte möjligt att säkert veta dels huruvida det finns en produktion av privatradiosändare inom gemenskapen [44], dels i vilka fall dessa apparater är köpta på gemenskapsmarknaden och dels om dessa apparater, i de fall de är köpta på gemenskapsmarknaden, uppfyller de krav som är uppräknade i artikel 10 i EG-fördraget och därmed skall anses som varor i fri omsättning i medlemsstaterna, vilket CRT påstår. Det åligger följaktligen den nationella domstolen att klargöra omständigheterna kring dessa frågor och, eventuellt efter att ha bedömt det vara nödvändigt att först hänskjuta en ny begäran om förhandsavgörande till domstolen, avgöra om vissa privatradiosändare bör anses utgöra varor i fri omsättning i medlemsstaterna.

Denna kvalifikation förändrar emellertid ingenting avseende det faktum att avgiften i fråga strider mot fördraget om det inte — i den mån privatradiosändarna är att anse som direktimporterade från tredje land — finns några specifika, genom avtal överenskomna eller ensidigt utfärdade gemenskapsbestämmelser avseende handeln med privatradiosändare eller handeln med de tredje länder varifrån de importeras, som har till syfte att enhetliggöra den gemensamma handelspolitiken och vilka i detta syfte tillåter införandet av avgifter med motsvarande verkan som importtullar på dessa apparater.

Vad beträffar det föreliggande fallet finns det inte, såvitt jag vet, några specifika, genom avtal överenskomna eller ensidigt utfärdade gemenskapsregler som skulle kunna tillåta den franska regeringen att, mot bakgrund av syftet att enhetliggöra den gemensamma handelspolitiken, införa eller bibehålla avgifter med motsvarande verkan som importtullar på importen av privatradiosändare som i allmänhet härrör från tredje länder. Varken den franska regeringen eller kommissionen har för övrigt angett några sådana bestämmelser i sina skriftliga yttranden.

Även om det inte har bestritts att de flesta privatradiosändare importeras till Frankrike från Fjärran Östern, och även om CRT har hävdat att det framför allt är från Malaysia och Thailand som dessa apparater härrör, innehåller inte handlingarna i målet några specifika fakta avseende de länder varifrån apparaterna importeras. Det åligger följaktligen den nationella domstolen att bestämma den exakta härkomsten av de importerade privatradiosändarna för att kunna avgöra om det föreligger några särskilda gemenskapsregler i detta avseende beträffande apparaternas respektive ursprungsland.

43 — I sitt skriftliga yttrande medger den franska regeringen att de flesta privatradiosändare importeras till Frankrike från Fjärran Östern, utan att för den skull förneka existensen av gemenskapsförvärv från andra medlemsstater.

44 — Även om det inte klart framgår av handlingarna i målet att det inte finns någon produktion av privatradiosändare inom gemenskapen, måste det emellertid anmärkas att det inte skulle vara någon tvekan om tillämpligheten av förbuden i artiklarna 9 och 12 i fördraget om det konstaterades att privatradiosändare importeras till Frankrike från andra medlemsstater.

41. CRT har i sitt skriftliga yttrande även påpekat att den aktuella avgiften har medfört allvarliga konsekvenser för den franska marknaden för privatradiosändare samt även för gemenskapshandeln. CRT hänvisar dessutom till statistik avseende minskad omsättning för importörer av privatradiosändare, minskad försäljning av privatradiosändare i Frankrike samt minskad omsättning för italienska tillverkare av antenner och andra tillbehör till dessa apparater. I övrigt har CRT påpekat att den aktuella avgiften, i likhet med alla andra skatter och avgifter som har begränsande effekt, har bidragit till en snedvridning av konkurrensen och en förändring av handelsflödet inom gemenskapen. Närmare bestämt har CRT hävdat att ett antal företag i Belgien och Luxemburg sedan år 1993 erbjudit franska användare att köpa privatradiosändare av dem (efter godkännande av Post- och telekommunikationsverket), eftersom en person som i Frankrike använder en privatradiosändare som är inköpt i utlandet inte är skyldig att betala avgiften i fråga. Inför denna konkurrens står de franska företagen totalt försvarslösa.

Oberoende av att det åligger den nationella domstolen, vilken bättre känner till förutsättningarna på den franska marknaden och de rättsliga reglerna för privatradiosändare, att kontrollera att dessa uppgifter är korrekta, skall det apropå dessa påståenden erinras om att det nära nog absoluta förbudet mot avgifter med motsvarande verkan som importtullar som framgår av artiklarna 9, 12 och 113.1 i fördraget inte är beroende av avgiftsbeloppet. [45] Detta förbud motiveras visserligen av nödvändigheten att underlätta den fria rörligheten för varor inom gemenskapen, [46] och, särskilt beträffande förekomsten av avgifter med motsvarande verkan som importtullar inom ramen för handeln med tredje länder, av behovet av att inrätta en enhetlig gemensam handelspolitik och undanröja alla hinder för den fria rörligheten för varor inom gemenskapen eller all snedvridning av konkurrensvillkoren, [47] men det framgår inte av domstolens rättspraxis att det är absolut nödvändigt att bevisa att det föreligger en viss grad av begränsning av den fria rörligheten eller en bestämd nivå av snedvridning i konkurrensförhållandena för att förbudet skall bli tillämpligt. Detta överensstämmer för övrigt med den påstått absoluta karaktären av detta förbud, vilket är ett principiellt förbud som inte är beroende av hur skadliga konsekvenser skatter eller avgifter får på gemenskapshandeln eller den gemensamma handelspolitiken.

42. På grundval av vad som anförts ovan anser jag att artiklarna 9, 12 och 113.1 i fördraget [48] skall tolkas på så sätt att de utgör hinder för en sådan avgift med motsvarande verkan som en importtull som den som föreskrivs i den nationella bestämmelsen i fråga, förutom om det finns specifika, genom avtal överenskomna eller ensidigt utfärdade gemenskapsbestämmelser som har till syfte att enhet-

45 — Se ovan punkt 18 i detta förslag till avgörande.

46 — Se ovan punkt 16 i detta förslag till avgörande.

47 — Se ovan punkt 39 i detta förslag till avgörande.

48 — Beträffande möjligheten för domstolen att tolka gemenskapsbestämmelser som inte har angivits i den nationella domstolens beslut om hänskjutande, se nedan fotnot 74 i detta förslag till avgörande.

liggöra den gemensamma handelspolitiken och som, i detta syfte, tillåter införandet av sådana avgifter med motsvarande verkan som importtullar inom ramen för direkt handel mellan medlemsstaterna och ett tredje land varifrån de avgiftsbelagda produkterna eventuellt importeras.

43. Om domstolen trots allt skulle finna att avgiften i fråga inte utgör en avgift med motsvarande verkan som en importtull, utan en sådan indirekt skatt som avses i artikel 95 i fördraget, anser jag att det är lämpligt att för fullständighetens skull göra följande anmärkningar avseende frågan huruvida en sådan avgift är förenlig med ovannämnda artikel i fördraget eller inte.

44. För det första följer det av domstolens fasta rättspraxis att artikel 95 i fördraget har till syfte att säkerställa den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna under normala konkurrensförhållanden genom att avskaffa alla former av skydd som kan följa av tillämpningen av interna skatter eller avgifter som diskriminerar produkter från andra medlemsstater. [49] Av detta följer att ett avgifts- eller beskattningssystem skall anses förenligt med artikel 95 i fördraget endast om det är organiserat så, att det under alla omständigheter är uteslutet att importerade varor avgiftsbeläggs eller beskattas högre än inhemska varor. [50]

Vid bedömningen av om ett avgifts- eller beskattningssystem är diskriminerande eller ej är det nödvändigt att förutom avgifts- eller skattesatsen även ta hänsyn till beräkningsgrunden för avgifterna eller skatterna och förfarandet för uttagandet av dem. [51] Det avgörande kriteriet för jämförelsen beträffande tillämpningen av artikel 95 är den faktiska effekt som ifrågavarande skatt eller avgift får, å ena sidan, på den inhemska produktionen och, å andra sidan, på de produkter som importeras. Även om samma avgifts- eller skattesats används kan effekten bli olika, beroende på de förfaranden som används för att bestämma avgifts- eller beskattningsunderlaget och uttag av skatt eller avgift på inhemsk produktion och importerade produkter. [52]

Enligt domstolens fasta rättspraxis [53] kan det dessutom erinras om att gemenskapsrätten på sitt nuvarande stadium inte begränsar någon medlemsstats frihet att upprätta ett differentierat avgifts- eller skattesystem för vissa varor enligt objektiva kriterier, såsom de råvaror och produktionsmetoder som har använts, även om det är fråga om liknande varor i den mening som avses i artikel 95 första stycket i fördraget. Sådana olika beräkningsmetoder är emellertid förenliga med gemenskapsrätten enbart om de tjänar mål vilka, även de, är förenliga med fördragets och sekundärrättens krav och om formerna för dem är av den arten att all direkt eller indirekt diskriminer-

49 — Se upplysningsvis domen i målet Grundig Italiana (ovan fotnot 9), punkt 11.

50 — Se bland annat dom av den 26 juni 1991 i mål C-152/89, kommissionen mot Luxemburg (REG 1991, s. I-3141, svensk specialutgåva, volym 11), punkt 21, och domen i målet Grundig Italiana (ovan fotnot 9), punkt 12.

51 — Se dom av den 27 februari 1980 i mål 55/79, kommissionen mot Irland (REG 1980, s. 481), punkt 8.

52 — Se domen i målet Grundig Italiana (ovan fotnot 9), punkt 13.

53 — Se bland annat dom av den 7 april 1987 i mål 196/85, kommissionen mot Frankrike (REG 1987, s. 1597), punkt 6, och domarna i målen Haahr Petroleum (ovan fotnot 6), punkt 29, och Outokumpu (ovan fotnot 6), punkt 30.

ing av import från andra medlemsstater eller skydd av konkurrerande inhemska varor undviks.

Domstolen har också redan slagit fast att ett sådant kriterium för uttag av en högre skatt eller avgift som per definition inte i något fall är tillämpligt på liknande inhemska varor inte kan anses förenligt med diskrimineringsförbudet i artikel 95 i fördraget. Ett sådant system utesluter på förhand de inhemska varorna från det mera betungande avgifts- eller beskattningssystemet. [54] På samma sätt har domstolen redan slagit fast att en differentierad beskattning inte är förenlig med gemenskapsrätten om de högst beskattade varorna till sin natur är importerade varor. [55]

Slutligen har domstolen slagit fast att artikel 95 i fördraget förbjuder en medlemsstat att indirekt påföra produkter från andra medlemsstater en intern skatt eller avgift som är högre än den som inhemska produkter påförs, om denna skatt eller avgift uteslutande eller i huvudsak syftar till att finansiera verksamhet som endast gynnar de inhemska produkterna. [56] Detta kan dock inte vara fallet i det aktuella målet eftersom, vilket den franska regeringen har anfört utan att bli motsagd på denna punkt, intäkten från avgiften i fråga avsätts helt och hållet till den allmänna statsbudgeten.

45. För det andra följer det av domstolens fasta rättspraxis att "artikel 95 i fördraget endast [är] tillämplig på varor som importeras från andra medlemsstater och i förekommande fall på varor med ursprung i tredje land som har övergått till fri omsättning i medlemsstaterna. Detta betyder att bestämmelsen inte är tillämplig på produkter som direktimporteras från tredje land". [57] Domstolen har även slagit fast att "beträffande en eventuell tillämpning av artikel 113 i fördraget finns det anledning att påpeka, å ena sidan, att fördraget, vad beträffar handeln med tredje land, inte innehåller någon regel om interna skatter eller avgifter som motsvarar regeln i artikel 95, dock utan att detta påverkar eventuella bestämmelser i avtal mellan gemenskapen och ursprungslandet för en bestämd vara ... och, å andra sidan, att även om artikel 113 tillerkänner gemenskapen behörighet att vidta alla lämpliga åtgärder i fråga om den gemensamma handelspolitiken, innehåller inte denna bestämmelse i sig tillräckligt tydliga rättsliga kriterier för att de omtvistade nationella bestämmelserna skall kunna bedömas". [58]

54 — Se dom av den 15 mars 1983 i mål 319/81, kommissionen mot Italien (REG 1983, s. 601), punkt 17.

55 — Se dom av den 4 mars 1986 i mål 106/84, kommissionen mot Danmark (REG 1986, s. 833; svensk specialutgåva, volym 8), punkt 21, och domen i målet Haahr Petroleum (ovan fotnot 6), punkt 30.

56 — Se dom av den 21 maj 1980 i mål 73/79, kommissionen mot Italien (REG 1980, s. 1533), punkterna 15 och 16.

57 — Se dom av den 18 december 1997 i mål C-284/96, Tabouillot (REG 1997, s. I-7471), punkt 23, av den 17 juli 1997 i de förenade målen C-114/95 och C-115/95, Texaco (REG 1997, s. 4263), punkt 35, och i målen OTO (ovan fotnot 9), punkt 18, och Haahr Petroleum (ovan fotnot 6), punkt 26.

58 — Se domen i målet OTO (ovan fotnot 9), punkt 20.

Det följer av det ovan anförda att de förbud som avses i artikel 95 i fördraget kan tillämpas på de i målet aktuella privatradiosändarna som importeras till Frankrike från andra medlemsstater och på de apparater med ursprung i tredje land som befinner sig i fri omsättning i medlemsstaterna. Det skall emellertid erinras om att det åligger den nationella domstolen att närmare bestämma om privatradiosändare befinner sig i fri omsättning inom gemenskapen och från vilka tredje länder dessa apparater direktimporteras till Frankrike, för att kunna avgöra om det finns konventioner mellan gemenskapen och dessa länder som eventuellt hindrar en tillämpning av principen att de förbud som avses i artikel 95 i fördraget inte är tillämpliga på produkter som direktimporteras från tredje land. [59] Det är i detta sammanhang lämpligt att erinra om att det åligger den nationella domstolen att, i förekommande fall efter att ha vänt sig till domstolen med en begäran om förhandsavgörande i frågan, avgöra om bestämmelserna i internationella avtal förbjuder uttag av interna skatter eller avgifter på produkter som direktimporteras från tredje land. [60]

46. För det tredje har domstolen, vilket redan har nämnts, slagit fast att "artikel 95 inte kan åberopas gentemot interna skatter eller avgifter som tas ut på importerade produkter när det inte finns någon liknande eller konkurrerande inhemsk produktion". [61]

Vad beträffar tolkningen av uttrycket *liknande produkter*, på vilket förbudet i artikel 95 första stycket grundar sig, har domstolen i sin fasta rättspraxis slagit fast att en bedömning av detta begrepp inte skall göras på grundval av ett kriterium som förutsätter fullständig identitet utan utifrån liknande och jämförbara användningsområden för produkten. Närmare bestämt har domstolen angett att även om det inte finns några nationella produkter som beskattas eller avgiftsbeläggs på ett sätt som är helt identiskt med beskattningen eller avgiftsbeläggningen av importerade produkter, bör man i vilket fall som helst undersöka om det finns andra inhemska produkter som har liknande egenskaper och som svarar mot samma behov hos konsumenterna. [62]

Vad beträffar begreppet konkurrerande produkter i den mening som avses i artikel 95 andra stycket, har domstolen fastställt att dessa produkter, utan att enligt första stycket vara liknande produkter i förhållande till de inhemska produkterna, icke desto mindre delvis, indirekt eller potentiellt konkurrerar med vissa sådana produkter. [63] Enligt domstolens fasta rättspraxis skall en bedömning av en skatts eller avgifts förenlighet med artikel 95 andra stycket dessutom ske med hänsyn till skattens eller avgiftens inverkan på konkurrensförhållandet mellan de aktuella produkterna. Den väsentliga frågan blir således om denna skatt eller avgift kan påverka den aktuella marknaden genom att minska den potentiella konsumtionen av importerade produkter till förmån för inhemska konkurrerande produkter. I detta hänseende skall den nationella

59 — Se ovan punkt 40 i detta förslag till avgörande.

60 — Se domen i målet Simba m. fl. (ovan fotnot 9), punkt 22.

61 — Se domen av den 11 december 1990 i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 10), punkt 10.

62 — Se upplysningsvis dom av den 4 mars 1986 i mål 243/84, John Walker (REG 1986, s. 875), punkt 11, och av den 11 augusti 1995 i de förenade målen C-367/93— C377/93, Roders m. fl. (REG 1995, s. I-2229), punkt 27.

63 — Se upplysningsvis dom av den 18 april 1991 i mål C-230/89, kommissionen mot Grekland (REG 1991, s. I-1909), punkt 8, samt de domar som där omnämns, och domen i målet Roders m. fl. (ovan fotnot 62), punkt 38.

domstolen beakta såväl den skillnad som finns mellan de aktuella produkternas försäljningspriser, och den inverkan denna skillnad har på konsumenternas val, som utvecklingen av konsumtionen av dessa produkter. [64]

Medan det bedömningskriterium som fastställs i första stycket består av en jämförelse mellan pålagor, vare sig det gäller procentsats, beskattningsvillkor eller andra tillämpningsbestämmelser, har domstolen slagit fast att andra stycket grundar sig på ett mer allomfattande kriterium — med hänsyn till svårigheten att göra tillräckligt precisa jämförelser mellan de ifrågavarande produkterna — nämligen ett internt skatte- eller avgiftssystems skyddande karaktär. [65]

Likaväl som det i förevarande fall är nödvändigt att utgå från uppgifterna om det allmänna systemet för interna skatter och avgifter för att avgöra om avgiften omfattas av artikel 95, måste man enligt min mening utgå från dessa uppgifter, också för att avgöra om det finns några liknande inhemska produkter och, i förekommande fall, huruvida det föreligger diskriminering i den mening som avses i artikel 95 första stycket. Med andra ord är det inte endast de produkter som konkurrerar med privatradiosändarna i enlighet med artikel 95 andra stycket, utan även de liknande inhemska produkterna som skall eftersökas inom ramen för de produkter som ingår i det allmänna systemet för interna skatter eller avgifter som belastar användandet av telenät. [66] Till skillnad från vad den franska regeringen har anfört [67] är det i detta hänseende inte korrekt att anse att det endast är inom ramen för den omtvistade avgiften som det skall undersökas om det föreligger diskriminering mellan de importerade produkterna och de liknande produkterna eller om denna avgift är av protektionistisk natur. I det föreliggande fallet anser jag att denna bedömning bör göras inom ramen för en jämförelse mellan den aktuella avgiften på privatradiosändarna och de skatter eller avgifter som påförs andra apparater som används på näten, i den mån som de sistnämnda apparaterna omfattas av begreppet "liknande eller konkurrerande inhemska produkter" i förhållande till privatradiosändare.

Liksom det i det föreliggande fallet är ostridigt att det inte finns någon fransk produktion av privatradiosändare, är det också ostridigt att det finns andra produkter som mer eller mindre påminner om privatradiosändare, som används på samma telenät och för vilka formen för avgiftsbeläggning skiljer sig från

64 — Se domen i målet Roders m. fl. (ovan fotnot 62), punkt 39.

65 — Se dom av den 27 februari 1980 i mål 168/78, kommissionen mot Frankrike (REG 1980, s. 347; svensk specialutgåva, volym 5, s. 1), punkt 7.

66 — Det kan i detta sammanhang framhållas att min ståndpunkt inte strider mot vad som redan har konstaterats, nämligen att införandet av en skatt eller avgift i ett allmänt system för interna skatter eller avgifter, vilket leder till en tillämpning av artikel 95 i fördraget, inte nödvändigtvis betyder att det finns identiska eller liknande inhemska produkter (se ovan fotnot 10 och punkt 25 i detta förslag till avgörande). Detta innebär endast att, från det ögonblick då det konstateras att skatten eller avgiften ingår i det allmänna systemet och därmed omfattas av artikel 95 i fördraget, den nationella domstolen skall undersöka om det inom ramen för detta system finns liknande eller konkurrerande produkter i enlighet med bestämmelserna i artikel 95.

67 — Enligt den franska regeringen är det, vad beträffar avgiftsbeläggningen av privatradiosändare, tillräckligt att konstatera att det inte föreligger någon diskriminering i de fall då vissa av dem härrör från andra medlemsstater. Enligt vad den franska regeringen oemotsagd har hävdat föreligger det faktiskt inte någon sådan diskriminering. Inom ramen för avgiftsbeläggningen av privatradiosändare föreligger det enbart diskriminering i det avseendet att de privatradiosändare som överensstämmer med den europeiska normen ETS 300/135 undantas från avgiftsbeläggning. Enligt vad den franska regeringen i detta avseende med rätta har hävdat, utan att ha blivit motsagd, är denna diskriminering emellertid grundad på ett objektivt kriterium (apparater med liten effekt som enligt den europeiska normen på det hela taget inte bidrar till några allvarliga störningar) vilket inte är hänförligt till de ifrågavarande apparaternas ursprung.

formen för avgiftsbeläggning av privatradiosändare. Den franska regeringen har visserligen i sitt skriftliga yttrande i generella ordalag gjort gällande att det inte finns några produkter som konkurrerar med privatradiosändare på grund av de sistnämndas särdrag. Även om detta påstående inte uttryckligen har bestritts, är det på grund av sin generella karaktär emellertid inte tillräckligt för att helt utesluta möjligheten att det finns konkurrerande produkter bland de apparater som påminner om privatradiosändare. De uppgifter som framgår av handlingarna i målet är således inte tillräckliga för att man med säkerhet skall kunna veta dels vilka de eventuellt konkurrerande apparaterna är [68], dels vilka de karakteristiska egenskaperna är som skulle kunna vara jämförbara med privatradiosändarnas särdrag [69], dels varifrån dessa apparater härrör, dels vilka behov hos konsumenterna som apparaterna exakt svarar mot och dels om dessa apparater delvis, indirekt eller potentiellt konkurrerar med privatradiosändarna. Det åligger således den nationella domstolen att fastställa dessa omständigheter och avgöra, mot bakgrund av vad som anförts ovan avseende domstolens rättspraxis, å ena sidan, om apparaterna i fråga — och vilka av dem — som omfattas av begreppet "liknande eller konkurrerande inhemsk produktion" som avses i artikel 95 i fördraget och, å andra sidan, om avgiftsuttaget på importerade privatradiosändare, i jämförelse med de avgifter som påförs de ovannämnda apparaterna, omfattas av de förbud som framgår av samma artikel. Det åligger därefter samma nationella domstol att, mot bakgrund av ovannämnda förutsättningar, avgöra huruvida den franska regeringens motivering, enligt vilken privatradiosändarna avgiftsbeläggs på ett särskilt sätt till följd av deras särskilda beskaffenhet, kan anses vara tillräcklig i förhållande till bestämmelserna i artikel 95 och domstolens ovannämnda rättspraxis. [70]

47. För det fjärde kan det anmärkas att, om det visar sig att det rör sig om ett system för interna avgifter som karakteriseras av bristen på öppenhet — ett karaktärsdrag som i det föreliggande fallet endast kan fastslås efter att den nationella domstolen har efterforskat de ovannämnda uppgifterna —, har domstolen slagit fast att det åligger medlemsstatens regering att bevisa att systemet inte har någon diskriminerande verkan och att det därmed inte strider mot artikel 95 i fördraget. [71]

48. För det femte har domstolen, i de fall det inte har kunnat avgöras huruvida det finns en liknande eller konkurrerande inhemsk produktion, slagit fast att, även om de förbudsbestämmelser som framgår av artikel 95 inte är tillämpliga, de skatter eller avgifter som är att anse som interna, och vilka därmed inte omfattas av bestämmelserna i artiklarna 9—13 i fördraget vid avsaknad av en inhemsk produktion, inte får vara så höga att den fria rörligheten av varor inom gemenskapen sätts på

68 — Det följer av handlingarna i målet att parterna i det huvudsakliga förfarandet talar om kommunikationsradio- och telekommunikationsinstallationer, såsom GSM-nät eller privata nät för taxibilar eller ambulanser, mobiltelefoner, trådlösa telefoner och walkie-talkies och även medicinska, industriella och vetenskapliga apparater, dock utan att det, återigen, klart framgår att det enbart och uteslutande rör sig om dessa apparater (se ovan punkterna 27 och 28 i detta förslag till avgörande).

69 — Vid sammanträdet förklarade CRT kortfattat, utan att bli motsagt, att privatradiosändare är radiosändare och radiomottagare med liten effekt som fungerar på 40 kanaler, vilka är fastställda i enlighet med tillämpliga regler. Privatradiosändare möjliggör framför allt kommunikation mellan personer som befinner sig på kort avstånd från varandra. Enligt CRT används dessa apparater framför allt av långtradarchaufförer som önskar kommunicera med varandra på ett informellt sätt, det vill säga utan att försöka komma i kontakt med en viss person, vilket är fallet beträffande telefoner, utan för att söka efter vem som helst som eventuellt befinner sig i närheten. Enligt CRT har dessa apparater dåligt rykte inom den franska förvaltningen eftersom man tror att de används antingen av långtradarchaufförer, i syfte att undkomma kontroller eller radar, eller av demonstranter.

70 — Se ovan punkt 44 i detta förslag till avgörande.

71 — Se bland annat dom av den 12 maj 1992 i mål C-327/90, kommissionen mot Grekland (REG 1992, s. I-3033), punkt 20.

spel. [72] Närmare bestämt har domstolen i sin rättspraxis avseende förhållandet mellan artikel 95 och artikel 30 och följande artiklar i fördraget, slagit fast att, i de fall då förbudsbestämmelserna i artikel 95 inte är tillämpliga och de ifrågavarande interna skatterna eller avgifterna riskerar att sätta den fria rörligheten av varor på spel på grund av avgifts- eller skattebeloppens storlek, "ett sådant hinder ... endast ... kan bedömas mot bakgrund av de generella reglerna i artikel 30 och följande artiklar i fördraget". [73] Eftersom denna bestämmelse kan tillämpas av den nationella domstolen, är det nödvändigt att klargöra vissa frågor beträffande artikel 30 i fördraget, även om den hänskjutande domstolen inte har ställt några frågor angående tolkningen av denna artikel. [74]

49. Det skall först anmärkas att artikel 30 i fördraget, vilken förbjuder alla kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan, tillämpas å ena sidan på produkter som importeras från andra medlemsstater och, å andra sidan, på produkter med ursprung i tredje länder som befinner sig i fri omsättning inom gemenskapen, utom i de fall då kommissionen i enlighet med artikel 115 i fördraget har bemyndigat medlemsstaten att undanta dessa produkter från gemenskapsbestämmelserna. [75] Artikel 30 i fördraget reglerar däremot inte åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa importrestriktioner avseende produkter som direktimporteras från tredje land. Dessa åtgärder omfattas i stället av bestämmelserna om den gemensamma handelspolitiken, det vill säga artiklarna 113 och 115 i fördraget samt av de ensidiga bestämmelser, eller bestämmelser i avtal, som antagits på grundval av dessa artiklar. [76] Enligt vad som har framkommit ovan, [77] åligger det den nationella domstolen att lösa sakfrågorna för att fastställa de importerade privatradiosändarnas exakta ursprung för att därmed även kunna uttala sig om det eventuella tillämpningsområdet för artikel 30 mot bakgrund av vad som klargjorts ovan.

50. Därefter skall det också erinras om att domstolen i sin fasta rättspraxis som följer av domen i målet Dassonville, [78] har funnit att alla handelsregler antagna av medlemsstater som kan utgöra ett hinder, direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, för handeln inom gemenskapen skall anses som åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner i den mening som avses i artikel 30 i fördraget.

72 — Se domen i målet Stier (ovan fotnot 10), särskilt REG 1968, s. 357, och i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 10), punkterna 12 och 13.

73 — Se domen av den 11 december 1990 i målet kommissionen mot Danmark (ovan fotnot 10), punkt 13.

74 — Mot bakgrund av sin strävan att bidra till rättstillämpningen i medlemsstaterna samt att förse den nationella domstolen med ett användbart svar, har domstolen slagit fast att den tolkar alla bestämmelser i gemenskapsrätten som de nationella domstolarna behöver för att avgöra tvister som har hänskjutits till dem, även om dessa bestämmelser inte uttryckligen anges i de frågor som dessa domstolar har ställt. Se upplysningsvis dom av den 18 mars 1993 i mål C-280/91, Viessmann (REG 1993, s. I-971), punkt 17, av den 16 december 1992 i mål C-114/91, Claeys (REG 1992, s. I-6559), punkterna 10 och 11, och av den 20 mars 1986 i mål 35/85, Tissier (REG 1986, s. 1207), punkt 9.
Det kan vidare anmärkas att det inte framgår av handlingarna i målet att det föreligger omständigheter från vilka man kan dra den slutsatsen att den nationella domstolen endast avsåg att fråga domstolen om tolkningen av artiklarna 9, 12 och 95 i fördraget. För ett motsatt fall, se dom av den 5 oktober 1988 i mål 247/86, Alsatel (REG 1988, s. 5987), punkt 8, där domstolen medgav att den nationella domstolen underförstått hade avstått från att fråga domstolen om tolkningen av en bestämmelse som inte hade omnämnts i beslutet om hänskjutande.

75 — Se dom av den 26 oktober 1989 i mål 212/88, Levy (REG 1989, s. 3511), punkt 17, och av den 13 juli 1994 i mål C-131/93, kommissionen mot Tyskland (REG 1994, s. I-3303), punkt 10.

76 — Se dom av den 15 december 1971 i de förenade målen 51/71— 54/71, International Fruit Company m. fl. (REG 1971, s. 1107), punkt 10.

77 — Se ovan punkt 40 i detta förslag till avgörande.

78 — Dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville (REG 1974, s. 837; svensk specialutgåva, volym 2, s. 343).

Mot bakgrund av denna rättspraxis skall det således undersökas huruvida den avgift som påförs importerade privatradiosändare är så hög att den begränsar möjligheten att importera dessa produkter och, rent allmänt, den fria rörligheten för varor inom ramen för gemenskapshandeln. [79]

Enligt vad CRT har gjort gällande, [80] var avgiftsbeloppet så högt att det ledde till att priset på privatradiosändare fördubblades, att försäljningen minskade betydligt och att såväl den franska handeln som gemenskapshandeln påverkades allvarligt. Därmed kan man enligt CRT dra den slutsatsen att avgiften kan inskränka importen.

Huruvida de uppgifter som har åberopats av CRT är riktiga samt det förhållandet att dessa uppgifter kan påverka gemenskapshandeln bör, enligt min mening, undersökas efter det att kriteriet för att bestämma detta *alltför höga avgiftsbelopp* först har fastställts. Jag anser att svaret på denna fråga finns att hämta i domen i målet Stier, där domstolen slog fast att "ett hinder för den fria rörligheten för varor kan emellertid inte förmodas existera när skatte- eller avgiftsnivån stannar inom den allmänna ramen för det nationella skatte- eller avgiftssystemet som den omtvistade skatten eller avgiften utgör en integrerad del av". [81]

I det aktuella målet bör sålunda den avgift som påförs privatradiosändare anses vara så hög att den utgör ett hinder för gemenskapshandeln, i den mån som det fastställs att avgiftsnivån inte stannar inom den allmänna ramen för det nationella avgiftssystemet, inom vilket avgiften förutsätts ingå för att anses utgöra en intern avgift. [82]

Eftersom handlingarna i målet, förutom några allmänna hänvisningar till den aktuella nationella lagstiftningen, inte innehåller alla erforderliga uppgifter, åligger det den nationella domstolen, vilken bättre och mer i detalj känner till de nationella bestämmelserna avseende de olika avgifter som påförs användandet av apparater, eller själva apparaterna, som används på telenät, att bestämma den allmänna ramen för nivån på det interna avgiftssystem till vilket den omtvistade avgiften hör och om avgiftsnivån i det aktuella fallet överstiger denna ram.

79 — På grundval av vad domstolen uttalade i domen av den 11 december 1990 i målet kommissionen mot Danmark (ovan punkt 48), anser jag att det endast är frågan om begränsningen av den fria rörligheten på grund av avgiftens storlek som skall behandlas i detta sammanhang. Därmed utesluts andra frågor, såsom exempelvis frågan huruvida det föreligger diskriminering av gemenskapsprodukter i förhållande till inhemska produkter, vilka förutsätter att det finns en inhemsk produktion. Sådana frågor bör, i de fall då en inhemsk produktion existerar, behandlas mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 95 i fördraget.

80 — Se ovan punkt 41 i detta förslag till avgörande.

81 — Se domen i målet Stier (ovan, fotnot 10), särskilt REG 1968, s. 357.

82 — Se ovan punkterna 21 och följande i detta förslag till avgörande.
Det är emellertid lämpligt att i detta sammanhang påpeka hur svårt det kommer att bli att i det föreliggande fallet jämföra storleken på avgiften i fråga med storleken på de avgifter som påförs bruket av andra apparater som används på telenäten, i den mån som avgiften i fråga är förenad med värdet på apparaten, medan de andra avgifterna tycks vara förenade med skalan på de erhållna frekvenserna. Denna svårighet är inte utan betydelse för den hänskjutna frågan huruvida avgiften i fråga slutligen ingår i det allmänna systemet för interna avgifter. I gengäld blir det särskilt uppenbart hur svårt det är att godkänna ett sådant resonemang (se ovan punkterna 29 och 32 i detta förslag till avgörande).

## VI — Förslag till avgörande

51. Med hänsyn till ovanstående bedömning föreslår jag att domstolen svarar enligt följande på begäran om förhandsavgörande från Tribunal administratif de Dijon:

— Artiklarna 9, 12 och 95 i EG-fördraget skall tolkas på så sätt att en nationell bestämmelse, såsom den regel som Republiken Frankrike infört, som påför tillverkare och importörer samt personer som ombesörjer leveranser i Frankrike av radiosändare och radiomottagare för användning på de gemensamma frekvenserna en avgift som fastställs genom artikel 302a X i den allmänna skattelagen, är en avgift med motsvarande verkan som en importtull i den mening som avses i artiklarna 9 och 12 i fördraget.

— Artiklarna 9, 12 och 113.1 i fördraget skall tolkas på så sätt att de utgör hinder för en nationell bestämmelse varigenom en sådan avgift med motsvarande verkan som en importtull införs, förutom om det finns specifika, genom avtal överenskomna eller ensidigt utfärdade gemenskapsbestämmelser som har till syfte att enhetliggöra den gemensamma handelspolitiken och som, i detta syfte, tillåter införandet av sådana avgifter med motsvarande verkan som importtullar inom ramen för direkt handel mellan medlemsstaten och tredje land varifrån de avgiftsbelagda produkterna importeras.